

't Barbaraklokje



Najaar 2004

Secretariaat: Dillenburg 5

6703 CJ Wageningen

Internet: www.mariakapel.nl

Informatieblad voor Vrienden en Vrijwilligers van de Holthese Mariakapel

Van de Voorzitter

Dit jaar zit er weer bijna op. Het is een jaar voor de kapel geweest met vele activiteiten. Wij kunnen hier met voldoening aan terugdenken. De optredens, de exposities, de huwelijken en vele andere zaken hebben dit jaar weer tot een succes gemaakt. Dit alles was mogelijk door de inzet van vele vrijwilligers. Ook de Vrienden van de Kapel, de begunstigers en bezoekers zeg ik dank. Met de Decemberconcerten voor de deur wens ik u alle goeds, gezondheid en een goed 2005. Tot ziens in de kapel.

Fred School

Viering eerste lustrum

Het is komend jaar mei al weer 5 jaar geleden dat onze Stichting Mariakapel officieel van start ging en uiteraard willen wij dit graag met u vieren.

Het feestweekend zal van 20 t/m 22 mei zijn. Om er zeker van te zijn dat u nu al weet dat het absoluut een datum is om in uw agenda te noteren, zullen wij alvast een tipje van de sluiters oplichten.

Vrijdag 20 mei is gereserveerd voor de jeugd van onze basisschool en er zal een deels doe-, deels voorstellingsmiddag georganiseerd worden met activiteiten voor iedereen en uiteraard een lekkere versnapering.

Zaterdag 21 mei wordt een dag voor onze gemeenschap. De werkgroep activiteiten onderhandelt over de samenstelling van een kunstroute in ons dorp, waar zowel dorpelingen als mensen van buiten voor uitgenodigd zullen worden. Een aantal van onze verenigingen doen mee, waarmee wij willen proberen in de buurt te komen bij de sfeer die heerste bij het wisselen van het millennium, want dat is iets waar ze in grotere dorpen en steden natuurlijk niet aan kunnen tippen. Ook nu zullen wij door

een bijzondere activiteit zowel Holhese- als Smaktenaren op de been weten te krijgen. Reserveer die dag in uw agenda en kom die middag gezellig bij ons “op de koffie”!

Zondag 22 mei zal er van ongeveer 11.00-15.00u een mini kunstmarkt zijn en aansluitend zal er een bijzonder concert zijn speciaal voor de vrienden van de kapel en uiteraard ook voor andere belangstellenden.

Tot slot hebben we voor alle vrijwilligers op zaterdagavond 28 mei een bijzondere voorstelling weten te reserveren.

Namens de lustrumcommissie wensen wij u allen sfeervolle kerstdagen en alle goeds voor het nieuwe jaar. Wij zien u graag op onze eerste lustrumviering!

Els Janssens, Lustrumcommissie

En weer staat er een groot project op stapel

Als alles mee zit zal op korte termijn de restauratie van het altaar kunnen starten. Bij de grote restauratie in 1999 waren hiervoor de middelen niet voorhanden, maar nu schijnt het dan toch te kunnen gaan lukken! Indien mogelijk zal voor de eerste lustrumviering van de Stichting Mariakapel Holthees – in mei 2005 – het altaar weer in oude glorie te zien zijn.

Over het altaar zegt dhr. L. van Liebergen, conservator van het Religieus Museum in Uden die in juni jl. op onze uitnodiging een bezoek bracht aan de kapel, dat het “onmiskkenbaar een Petrus Verhoeven” is.

Wie was deze Petrus Verhoeven? Hij werd op 16 september 1729 in Uden gedoopt als van zoon van de landbouwer en grondbezitter Hendrik Verhoeven. Het is onbekend of Petrus ooit zijn geboortestreek heeft verlaten om elders een opleiding tot beeldhouwer te volgen. Wel is het niet uitgesloten dat hij na de lagere school de Latijnse school van de kruisheren in Uden heeft bezocht. Het hanteren van Latijnse termen bij de signering en datering van zijn werken wijst in die richting.

Het altaar valt onder de categorie van eenvoudige boerenbarok en typisch Oost-Brabants.

Dit soort altaren ziet men vaak in de toenmalige schuurkerken. Het is een zgn. portiekaltaar en doet klassiek aan. Het is dan ook een nagebootste Grieks-Romeinse tempel. Tussen de zuilen is het tabernakel opgesteld dat kan draaien. Op het tabernakel bevindt zich een lindehouten Piëta uit de 18^e eeuw. Hiervan is niet bekend of deze ook door Petrus Verhoeven vervaardigd is.

Bovenop het altaar staan twee engeltjes die oorspronkelijk een muziekinstrument droegen. Daartussenin een stralenkrans met monogram MAR.

De voet van het altaar onder de offertafel is in de vorm van een tombe. Van deze tombealtaren zijn er slechts weinig bewaard gebleven. Net als de rest van het altaar is deze van hout gemaakt en daarna gemarmerd. Deze tombe verbeeldt het graf van Christus. Zoals gebruikelijk in de vroegchristelijke periode droeg met het misoffer op boven het graf van een heilige of martelaar.

De altaarwaden voeren terug naar de kleding die in het lege graf van Christus lagen. Door nu het misoffer op te dragen boven de tombe, was men ervan overtuigd dat de

“virtus” (= de geest van Jezus) zou door werken in de offergaven en via de hostie tot de gelovigen zouden komen.

Het werk van Petrus Verhoeven is conservatief voor zijn tijd en traditioneel in stijl. Hij bleef op de eerste plaats een schrijnwerker, die zeer verdienstelijk kerkmeubilair maakte voor zowel katholieke als protestantse kerkgebouwen. Na een arbeidzaam leven overleed hij op 15 april 1816 in zijn geboortedorp Uden.

En een van zijn werken bevindt zich in Holthees...

Toos Ermers

Werkgroep Beheer

“De lopers van het Pieterpad kwamen dit schattige kapelletje tegen.”

“De kinderen waren er stil van.”

“Ik laat mijn smart hier achter.”

“Lieve Maria, waak over onze beide gezinnen. Bij voorbaat dank!”

“Heel bijzonder, zo’n mooie kapel tijdens onze wandeltocht op het Pieterpad. Het geeft altijd een rustig en vredig gevoel.”

“Kaarsje voor de goede dingen en wensen.”

Ons gastenboek getuigt ook dit jaar weer van de positieve invloed die de Mariakapel uitstraalt.

Aan het aantal ontstoken kaarsen en de verkochte kaarten kun je zien dat de kapel een belangrijke functie heeft voor de bezoekers. Dat is een goed gevoel voor de vrijwilligers, die zoveel tijd steken in “hun” Mariakapel.

Natuurlijk wordt er geregeld onderzocht of alles nog functioneert. Zo kun je ieder jaar de Monumentenwacht Noord-Brabant verwachten voor een inspectie. Deze wijst je op punten, waaraan aandacht besteed moet worden. Gelukkig zijn de opmerkingen van eenvoudige aard. De inspecteurs zijn zeer tevreden over de staat van de Mariakapel.

Tot slot: de firma Thomassen uit Venray schonk de kapel twee mooie stoelen voor de bruidsparen die in de Mariakapel trouwen.

We hopen dat O.L. Vrouw van Zeven Smarten vanuit onze kapel voor velen een bron van SHALOM – SALAAM – VREDE mag blijven.

Pius van Loon, Werkgroep Beheer

De Mariakapel bij het Meertensinstituut

Het Meertensinstituut in Amsterdam en haar voorgangers verzamelen reeds gedurende langere tijd gegevens en maken studie van de volkscultuur in Nederland. Bij het instituut is in dit kader een uitgebreide databank opgebouwd over bedevaartplaatsen.

In de databank Bedevaartplaatsen van het Meertensinstituut bevinden zich de gegevens over de Mariaverering zoals deze onze kapel in Holthees heeft plaats gevonden, bekeken vanuit het perspectief van een veranderende volkscultuur.

De kapel heeft volgens de gegevens van het instituut als bedevaartsplaats gediend in de periode van 1848 tot 1998. Het genadebeeld en de verering wordt op de site beschreven. Verder worden ook een aantal andere beelden en voorwerpen van de kapel genoemd, vergezeld van een korte omschrijving. Geraadpleegde literatuur en de bronnen, waaruit de informatie is gewonnen, worden eveneens vermeld. In de loop van 2004 - 2005 zullen nog illustraties worden toegevoegd.

De gegevens van de Mariakapel zijn te bereiken onder:
<http://www.meertens.knaw.nl/bol/detail.php?typ=kern&id=345>.

Gijs van Kempen

Restauratie Zeven Smarten

Met het oog op de eerste lustrumviering van de Mariakapel heeft het bestuur besloten om de zeven panelen van de zeven Smarten van Maria een opknappbeurt te geven. Eind oktober zijn de panelen naar de kunstschilder Dhr. Tamme Hoekstra in Zuurhuisterveen gebracht. Hij geeft de panelen een opfrisbeurt. Half februari komen ze weer terug. Er is nu voor een andere inlijsting gekozen waardoor de duurzaamheid vergroot wordt. Het bestuur denk dat deze investering in de toekomst het geheel ten goede komt. Deze winter zullen wij de panelen missen maar om ze in het voorjaar met des te meer charme te kunnen bewonderen. Wij wensen Dhr. Tamme Hoekstra succes met deze restauratie.

Fred School

Voorlopig programma 2005

6 februari	Concert door vrouwenkoor Orpheus
20 maart	Passieconcert door Russisch Domkoor-ensemble
23 of 24 april	Optreden door Toneelver. Kom Op uit Holthees-Smakt
20 mei	Lustrumviering, programma voor de jeugd
21 mei	Lustrumviering, o.a. kunstroute
22 mei	Lustrumviering, o.a. kunstroute, kunstmarkt en concert
28 mei	Lustrumviering, o.a. concert door Alice's Restaurant
21 juni	Midzomernachtconcert
11 september	Open Monumentendag
25 september	Concert door gitaarduo Duolisme
16 t/m 30 oktober	Expositie
6 november	Concert door Jong Talent
27 november	1 ^e advents- en kerstconcert
4 december	2 ^e advents- en kerstconcert
11 december	3 ^e advents- en kerstconcert
18 december	4 ^e advents- en kerstconcert

Jos Gerritsen